

Ekonomi gazeteciliğinde öncü

TİCARET

18 KASIM 2015 ÇARŞAMBA

GÜNLÜK SİYASİ TİCARİ GAZETE

YIL: 74 SAYI: 23612

◆ **Asgari ücret artışına ilişkin, “Orman yangını devam ederken sadece yanan bir ağacı söndürmek” benzetmesi dikkat çekti**

“Kayıt dışı istihdam ve işten çıkarmalar artabilir”

SEDA GÖK-ANKARA

Asgari ücretin 1 Ocak 2016 tarihinden geçerli olmak üzere 1.300 TL olmasına ilişkin tartışmalar sürerken, akademisyenlerin konuya bakış açısını TİCARET Gazetesi olarak dinledik. Asgari ücretteki bu artışın kayıt dışı istihdamı artıracaklarını belirten akademisyenler, maliyet yükündeki artış nedeniyle personel çıkarmalarının da beraberinde gelebileceği uyarısında bulundu.

Konunun kısa vadede sağlıklı ve kalıcı bir çözüme kavuşturulmasının mümkün görülmediğine vurgu yapılırken, ekonomideki yapısal sorunlar, tasarruf ve yatırım sorunu çözülmeden yapılan asgari ücret artışı “Orman yangını devam ettiği sürece sadece yanan bir ağacı söndürmek” olarak nitelendirildi.

Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Tanyeri, asgari ücretin arttırılmasının 1 Kasım seçimlerinde tüm siyasi partiler tarafından ekonominin gerçeklerinden uzak popülist bir yaklaşımla kullanıldığını söyledi.

“Orta ve uzun vadede

yaratacağı olumsuz etkileri göz önüne almadan tüm partiler bu tuzağa düştüler” diyen Tanyeri, Türkiye'nin asıl probleminin gelir dağılımdaki adaletsizlik olduğunu vurguladı.

Tanyeri, “Eşitsizlik birçok sosyal ve ekonomik sorunları da beraberinde getiriyor. Asgari ücrete çalışanların bir kısmı gerçekte çok yüksek ücretle çalışan ancak vergisel kaygılarla ücreti düşük gösterilen kişiler. Bunların arasında genel müdürler ve CEO'lar bile var” dedi.

“Süreç, istihdam sorununa neden olacak”

Bu sürecin beraberinde büyük olasılıkla istihdam sorununa neden olacağını kaydeden Tanyeri, kitlesel işten çıkarmalar olmasa bile bir miktar istihdam azalması yaşanacağını öngördüğünü söyledi. Tanyeri, “İşveren, asgari ücretin artmasıyla birlikte oluşacak bir domino etkisiyle karşılaşacak. Katma değerde yüzde 60'lara ulaşan işçilik payı dikkate alındığında bu maliyet baskısı işveren tarafından karşılanamaz. Çünkü zaten verimsizlik ve yüksek işçilik maliyetleri gibi olum-

✓ Asgari ücret konusunun kısa vadede sağlıklı ve kalıcı bir çözüme kavuşturulmasının mümkün görülmediğine vurgu yapılırken, ekonomideki yapısal sorunlar, tasarruf ve yatırım sorunu çözülmeden yapılan asgari ücret artışı “Orman yangını devam ettiği sürece sadece yanan bir ağacı söndürmek” olarak nitelendirildi.

suz koşullarda rekabet etmeye çalışan sanayi ve hizmetler sektörü orta ve uzun vadede zor duruma düşecektir” dedi.

Ekonomideki yapısal sorunlar, tasarruf ve yatırım sorunu çözülmeden asgari ücret artışını “Orman yangını devam ettiği sürece sadece yanan bir ağacı söndürmek” olarak nitelendiren Tanyeri, devletin ya vergi indirimleri ya da doğrudan desteklerle bu yükün bir kısmını üstlenmesi gerektiğini belirtti. Tanyeri, “Toplam gelir vergisi tahsilatı içinde asgari ücretin payı sadece yüzde 5 civarında. Kısa vadede bütçe açığı üzerinde olumsuz etki yaratabilecek olası bir vergi muafiyeti uzun vadede ekonomik canlanma ile birlikte harcamaların artmasıyla KDV ve ÖTV gelirlerinde atışla telafi edilebilecektir” diye konuştu.

Bilkent Üniversitesi İkti-

sat Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Erinç Yeldan, ise “Bu bedelin özel sektör tarafından tepkiyle karşılanacağı açıktır. Bunu engellemek amacıyla istihdam teşviklerinin genişletileceğini ve kaynak olarak da işsizlik sigortası fonlarının kullanılacağını düşünüyorum. Dolayısıyla emekçilerin parasıyla gene şirketler destekleneceği benziyor” diye konuştu. **Kısa vadede sağlıklı ve kalıcı çözüm zor**

İzmir Ekonomi Üniversitesi EkoLider Merkez Müdürü Doç. Dr. C. Coşkun Küçüközmen, asgari ücretten alınan verginin artırılmasının işveren yükünü artırırken kayıt dışı istihdamı teşvik etme ve devletin vergi kayıplarını arttırma potansiyeline sahip olduğunu söyledi.

Öte yandan bu durumun çalışanların sosyal güvenlik haklarından yoksun olarak

çalışmalarına neden olduğunu belirten **Küçüközmen,** “Konunun kısa vadede sağlıklı ve kalıcı bir çözüme kavuşturulması mümkün görülmemektedir. Hükümet mali disiplini ve kaynak yaratmadaki güçlükler nedeniyle bu konuya pek sıcak bakmamaktadır. Üretimin yeterli ölçüde artırlamadığı, dışsal etkilere açık bir ekonomide döviz kurları, faiz oranları, doğrudan yabancı sermaye girişi ve çıkışları gibi önemli parametrelerin kontrolümüz dışında olduğu bir ortamda radikal çözüm ancak ortak akıl ve bilimsel çalışmalarla desteklenmiş bir dizi müzakerelerle sağlanabilir” diye konuştu.

İktisadi teorilerde asgari ücretin büyüme ve enflasyon ile ilişkili bir husus olduğunu hatırlatan **Küçüközmen,** şu değerlendirmelerde bulundu: “Konunun sosyal boyutu ise açıklık sınırı ve fakirlik sınırı kavramları ile gözler önüne serilmektedir. Ülkemizde asgari ücretlere ilişkin yapılmış çalışmaların sınırlı olması ve uluslararası yazında yeterince yer almamış olması bu alanın genç akademisyen-

lerce doldurulması imkânını da sunmaktadır. Türkiye’de asgari ücret politikası maa-lesef gelir dağılımı itibarıyla sosyal amaçlarına ulaşamamıştır. Zira asgari ücret konusu bugüne kadar (hatta bugün bile) politika yapıcılarının (ve politikacıların) oy elde etme amaçlarına yönelik ve propaganda malzemesi olmuştur. Asgari ücretin yeterli olmadığı, ülkenin düşük gelirli büyük bir kesiminin fakirlik sınırının altında yaşadığını bilimsesine rağmen bugüne kadar maalesef etkili önlemler alınmamıştır. Gelir dağılımının giderek bozulduğu bir ortamda bu konunun bugünden yarına çözülmesi de mümkün görülmemektedir. Bazı sektörlerin sanayici ve işadamları bu sorunu “asgari ücret yükü sanayiciye yüklenirse üretim azalır” söylemiyle tamamen hükümete transfer etmektedir. Hatta bununla da kalmayıp üretimin yurtdışına kayacağı, işten çıkarmaların yaşanacağı, maliyetlerin artacağı ve dolaylı olarak enflasyon üzerinde baskı oluşturacağı da ilk etapta dile getirilen hususlar olmaktadır.”